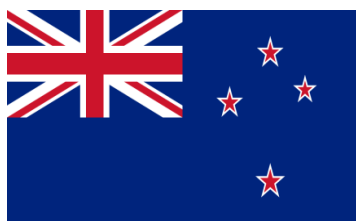

ZWIĄZEK AUSTRALIJSKI
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

Powierzchnia	7.741.220 km ²
Ludność:	26,284 mln
Podział administracyjny	6 stanów i 2 terytoria specjalne
Religia	30% - bez wyznania, 23,1% - protestanci, 22,6% - katolicy, 2,6% - muzułmanie, 2,4% - buddyści, 2,3% - prawosławie, 1,9% - hinduiści
Stolica	Canberra (423 tys.)
Ustrój	monarchia konstytucyjna
Waluta	dolar australijski (AUD)
Głowa państwa (Król W. Brytanii)	Karol III
Gubernator Gen. reprezentujący Królową	Sir Peter Cosgrove
Szef rządu (premier)	Anthony Albanese
Minister Handlu i Turystyki	Don Farrell
Ambasador Australii w Polsce	Lloyd Brodrick
Ambasador RP w Australii	Agata Utnicka, Chargé d'Affaires ad interim

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022
PKB całkowity (w mld USD)	1 420	1 390	1 360	1 650	1 700
PKB na 1 mieszkańca (PPP) (w tys. USD)	51,46	52,61	52,11	56,99	62,71
PKB (wzrost w %)	2,8	1,9	-1,8	5,2	3,7
Inflacja (w %)	2,0	1,6	0,9	2,8	6,6
Stopa bezrobocia (w %)	5,3	5,2	6,5	5,1	3,7
Eksport towarów (w mld USD)	254,53	272,58	254,53	345,60	402,17
Import towarów (w mld USD)	227,70	214,27	202,28	248,89	290,11

Źródło: IMF - World Economic Outlook / ITC Trade Map

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza Australii

Australia jest formalnie monarchią konstytucyjną, której głową państwa jest król Karol III reprezentowany przez gubernatora generalnego. Realną władzę wykonawczą sprawuje jednak rząd na czele którego stoi premier. Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowy parlament (Senat i Izba Reprezentantów), a wymiar sprawiedliwości składa się z Federalnego Sądu Najwyższego, Sądu Federalnego oraz stanowych sądów najwyższych i terytorialnych.

Każdy stan w Australii posiada własną konstytucję, organ ustawodawczy i rząd, na czele którego stoi premier lub w przypadku terytoriów Chief Minister. Stany posiadają władzę legislacyjną praktycznie w większości obszarów, natomiast rząd federalny decyduje o kluczowych dla kraju kwestiach, takich jak: stosunki polityczne i gospodarcze Australii z innymi krajami, podatki federalne, obronność, waluta i inne.

Australia jest trzynastą największą gospodarką na świecie z PKB przekraczającym 1,4 trylion USD. W ostatnich dwudziestu latach PKB wzrósł trzykrotnie. Od końca 1991 r. gospodarka generowała pozytywny wzrost gospodarczy i rosta najszybciej spośród gospodarek wysoko rozwiniętych. W 2020 r. z powodu pandemii gospodarka Australii odnotowała spadek o 1,8% a w kolejnym roku nastąpiło popandemiczne odbicie i wzrost PKB o 5,2%

Australia posiada jeden z najwyższych nominalnych PKB per capita na świecie, stanowiący prawie pięciokrotność średniej światowej. Gospodarka oparta jest głównie na sektorze usług (71% PKB), przemyśle (25% PKB) i rolnictwie (3,6% PKB).

Australia jest czwartym największym producentem węgla i największym jego eksporterem, posiada prawie 13% światowych rezerw węgla. Ponadto jest największym producentem rudy żelaza na świecie, posiadającym również największe jej zasoby, drugim największym producentem złota na świecie o największych zasobach oraz piątym największym producentem miedzi na świecie, a także trzecim producentem LNG na świecie. Australia jest również czołowym producentem cynku (3 na świecie), ołowiu (2), niklu (5), uranu (3), boksytu (1), diamentów, opalu, aluminium. Zasoby naturalne odpowiadają za 7% PKB Australii.

Polityka zagraniczna rządu skoncentrowana jest w regionie Azji i Pacyfiku. Pomimo tego, Australia jest żywo zainteresowana rozwijaniem współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej i inwestycyjnej z Unią Europejską, czego dowodem jest wola zawarcia umowy FTA z UE.

3.1. Wpływ SARS-CoV-2 na gospodarkę Australii

Pożary na przełomie 2019 i 2020 roku oraz przede wszystkim pandemia koronawirusa szczególnie dotknęły branżę turystyczną, edukacyjną (Australia czerpie znaczne dochody ze studentów zagranicznych), przemysł lotniczy, jak również rolnictwo i handel. Rząd ogłosił serię pakietów pomocowych dla gospodarki (wstępnie na 6 miesięcy, obecnie częściowo przedłużone), w tym trzy główne o łącznej wartości ok. 320 mld AUD, tj. 16,4% rocznego PKB Australii: JobKeeper (pomoc dla pracodawców w celu utrzymania miejsc pracy), JobSeeker (wsparcie dla osób bezrobotnych), JobMaker (tworzenia miejsc pracy przez szkolenia zawodowe). Ponadto, wprowadzono zasiłki dla osób o najniższych dochodach, obniżono podatki dla MŚP i gospodarstw domowych, przedłużono okres spłaty rat kredytów, czasowo zakazano eksmisji. W celu zapobieżenia wrogim przejęciom i wyprzedazy majątku, wprowadzono również obowiązek uzyskania zgody rządu na nowe inwestycje zagraniczne.

Wskutek wdrożenia programów ożywienia gospodarki dotkniętej pandemią, w zakończonym 30 czerwca 2020 r. roku fiskalnym 2019-20 deficyt budżetowy osiągnął 85,8 mld AUD. Bezrobocie wzrosło do 7,4%. Pandemia zakończyła najdłuższy okres nieprzerwanego wzrostu gospodarczego (29 lat).

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej Polska-Australia

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Australią w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Canberze 7 maja 1991 roku (Dz.U. z 1992, Nr 39, poz. 166);
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Australią w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, sporządzona w Canberze 7 maja 1991 roku (Dz.U. z 1992, Nr 41, poz. 177);
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Australią o zabezpieczeniu społecznym oraz Porozumienie Administracyjne do Umowy podpisane w Warszawie 7 października 2009 roku (Dz.U. nr 172 z 2010 r.);

- Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Związku Australijskiego w sprawie wydawania wiz uczestnikom Programu „Zwiedzaj i Pracuj”, podpisane w Warszawie w dniu 28 marca 2014 roku (M.P. z 2014 poz. 872).

5. Wymiana handlowa Polski z Australią

Obroty towarowe Polski z Australią w latach 2018-2023 (w mln USD)

	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost 2022/2021 %	I-V 2023	Wzrost I-V 2023/ I-V 2022 %
Eksport	660,74	715,01	931,18	1 175,74	1 045,08	-11,1	429,02	-1,7
Import	495,45	613,45	317,02	555,12	1 435,67	158,6	417,22	-17,4
Obroty	1 156,19	1 328,46	1 248,2	1 730,86	2 480,75	143,3	846,24	x
Saldo	165,29	101,56	614,16	620,62	-390,59	x	11,8	x

Źródło: GUS

W obrotach z Australią nie ma jednoznacznej tendencji. W jednym roku eksport/import może szybko rosnąć, by w kolejnym notować spadki. Takie duże wahania dynamik są charakterystyczne dla rynków, z którymi notujemy niewielkie w ujęciu wartościowym obroty towarowe.

W 2022 r. Australia zajęła 40. pozycję pod względem wartości eksportu i 40. pod względem wartości importu. W całości obrotów udział tego kraju jest znikomy i w 2022 r. wyniósł 0,29% polskiego eksportu i 0,38% importu.

W 2022 r. obroty towarowe Polski z Australią zwiększyły się o prawie 160%, a wynikało to głównie z dynamicznego wzrostu importu – głównie węgla w związku z odejściem od importu węgla rosyjskiego. W tym samym czasie polski eksport do Australii spadł o ok 11%. Saldo obrotów handlowych po raz pierwszy od lat było ujemne i wyniosło -390,59 mln USD.

W 2022 r. w polskim eksporcie dominowały maszyny i urządzenia mechaniczne (24% udziału), metale szlachetne (16% udziału) i produkty przemysłu chemicznego (12% udziału).

Głównymi towarami w polskim eksporcie do Australii w 2022 r. były:

- Maszyny i urządzenia mechaniczne – **253,5 mln USD** (w tym: druty izolowane i kable ok 26,1 mln USD; żurawie okrętowe ok. 25,5 mln USD; maszyny do prania 24,6 mln USD);
- Metale szlachetne – **170,2 mln USD** (głównie srebro ok 168,8 mln USD)
- Produkty przemysłu chemicznego – **124,9 mln USD** (w tym mydło i preparaty piorące 56,5 mln USD; produkty farmaceutyczne 45,4 mln USD)

W 2022 r. z Australii importowaliśmy przede wszystkim produkty mineralne o wartości prawie 1,13 mld USD. Zwiększony import węgla związany był z wybuchem wojny w Ukrainie i zmianą kierunków jego importu (odejście od węgla rosyjskiego). Na kolejnych pozycjach znalazły się maszyny i urządzenia elektryczne.

Głównymi towarami w polskim imporcie z Australii w 2022 r. były:

- produkty mineralne (węgiel) – ponad 78% (prawie 1,13 mld USD),
- maszyny i urządzenia elektryczne i ich części (m.in. transformatory elektryczne, mikrofony, aparatura do telefonii) – ok. 26 mln USD.

Po 5 mies. 2023 r. nasze obroty towarowe z Australią osiągnęły wartość ponad 846 mln USD. W tym okresie **polski eksport spadł o ok 1,7%** (429,02 mln USD) w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, a import zmniejszył się o 17,4% (417,22 mln USD).

Za wyjątkiem roku 2022 utrzymujemy dodatni bilans handlowy w handlu z Australią. Warto również zwrócić uwagę, że w ostatnich latach polski eksport do Australii osiągał wartości wyższe w porównaniu do tego, który trafiał do Rep. Korei oraz Japonii, czyli strategicznych azjatyckich partnerów z którymi częstotliwość kontaktów na szczeblu rządowym i wszelkich dwustronnych wydarzeń biznesowych jest

zdecydowanie wyższa. Wśród największych partnerów w regionie Azji-Pacyfiku większy eksport odnotowujemy jedynie do Chin.

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Według danych NBP w 2021 r. odnotowano napływ kapitału z Australii do Polski w wysokości 43,4 mln USD. Stan zobowiązań z tytułu australijskich BIZ w Polsce na koniec 2021 r. wyniósł 164,3 mln USD. W Polsce obecnych jest kilkadziesiąt przedsiębiorstw australijskich, w tym takie firmy jak: Macquarie Infrastructure and Real Assets (infrastruktura), Goodman Group (logistyka), Balamara Resources (wydobycie węgla) oraz ResMed (technologie medyczne).

Przedsiębiorstwa z kapitałem australijskim, są to inwestorzy, dystrybutorzy i importerzy działający m.in. w sektorze logistycznym, wydobywczym, usług finansowych, sektorze dóbr konsumpcyjnych i energii, jednak w **większości są to inwestycje dokonywane przez zagraniczne spółki zależne firm australijskich**. Inne formy obecności przedsiębiorców australijskich na polskim rynku, to działalność oparta na systemach franczyzowych i współpraca w obszarze szkolnictwa za pośrednictwem biur agentów edukacyjnych.

W styczniu 2018 r. UOKIK wydał zgodę na przejęcie wielkopolskiej sieci telekomunikacyjnej Inea przez australijski fundusz inwestycyjny Macquarie European Infrastructure Fund 5 (MEIF5) zarządzany przez Macquarie Infrastructure and Real Assets (MIRA). Macquarie Infrastructure and Real Assets zapowiada, że będzie wspierał Ineę w dalszym rozwoju, m.in. w rozbudowie infrastruktury światłowodowej w ramach unijnego Programu Polski Cyfrowej 2014-2020 oraz wyjściu z działalnością poza Wielkopolskę.

Inni australijscy inwestorzy w Polsce to m.in.: Ansell Limited (wyroby z gumy), Balamara Resources (sektor wydobywczy), Brambles Limited (wynajem urządzeń i sprzętu), Bravura Solutions Limited (oprogramowanie komputerów, consulting), Coffey International Development (budownictwo), Goodman Group (nieruchomości), Hutton Energy Plc. (usługi architektoniczne i techniczne), Lend Lease Project Management & Construction Pty Limited (usługi architektoniczne i techniczne), Linc Energy Ltd (sektor wydobywczy Linc Energy), Prairie Mining Limited (sektor wydobywczy), Squiz (konsulting i oprogramowanie do komputerów).

Z kolei stan należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Australii na koniec 2019 r. wyniósł 0,7 mln USD. W tym samym czasie Polska wycofała z Australii 2,4 mln USD.

7. Dostęp do rynku Australii

Rynek australijski jest generalnie otwarty i konkurencyjny, nie licząc znaczących ograniczeń taryfowych i pozataryfowych w eksporcie wielu towarów rolnych.

Należy zwrócić uwagę, że oprócz przepisów federalnych, każdy stan ma własne, często wcale nie „kompatybilne” przepisy dopuszczające produkty do rynku – fitosanitarne, zdrowotne, bezpieczeństwa produktów, etykietowania, opodatkowania itp.

Rynek stanowi 23,5 mln konsumentów, rozlokowanych w kilku skupiskach ludzkich na wybrzeżu dookoła kontynentu australijskiego. To determinuje warunki prowadzenia biznesu - znaczne odległości pomiędzy skupiskami konsumenckimi, różne przepisy, słaba lub nieobecna infrastruktura drogowa pomiędzy poszczególnymi stanami.

Dla australijskiego urzędu podmiotem/partnerem jest zawsze miejscowy podmiot australijski – importer – i to on załatwia z władzami celnymi wszelkie formalności, on odpowiada za właściwą klasyfikację celną sprowadzanych produktów, opłaty i wynikające z tego tytułu konsekwencje.

Importer przekazuje swojemu dostawcy zagranicznemu wszelkie informacje dotyczące wymogów importowych i wymaganych opłat niezbędnych do właściwej kalkulacji ceny towaru. Bez importera (miejscowej firmy bądź ew. australijskiego rezydenta) nie można wprowadzić żadnych towarów na obszar celny Australii.

Czynnikami utrudniającymi dostęp do lokalnego rynku dla polskich firm są m.in.: odległość geograficzna, ograniczony dostęp do bezpośrednich odbiorców z uwagi na częstą praktykę importerów utrzymywania relacji biznesowych i dostaw wyłącznie za pośrednictwem zamorskich agentów, słabo rozwinięta, ze względu na rozmiar kraju, wewnętrzna sieć infrastrukturalna, skupienie ludności w kilku znacznie od siebie oddalonych największych aglomeracjach miejskich, federalna struktura państwa i administracji z często odrębnymi dla poszczególnych stanów regulacjami administracyjnymi i gospodarczymi, restrykcyjne procedury i przepisy wizowe, graniczne i fitosanitarne.

Z drugiej strony czynnikami ułatwiającymi dostęp do rynku Australii jest coraz większa i pozytywna rozpoznawalność Polski i polskich produktów w tym kraju, przynależność Polski do jednolitych struktur

gospodarczych UE, podobna polityka pro-biznesowa i ochrony środowiska Polski i Australii oraz coraz większa aktywność polityczno-gospodarcza we wzajemnych relacjach.

W przypadku Australii inicjatywę wejścia na rynek należy rozpocząć od podstaw, tj. od prezentacji polskiej oferty na właściwych, specjalistycznych targach branżowych, skupiających profesjonalistów oraz konsumentów licznie je odwiedzających. Udział w targach mógłby być pierwszym krokiem do rozpoznania możliwości i warunków rynkowych w tym kraju.

8. Umowa o wolnym handlu UE – Australia

Prace nad mandatem negocjacyjnym umowy o wolnym handlu UE-Australia trwały od września 2017. 22 maja 2018 r. Rada Unii Europejskiej, przy poparciu Polski, przyjęła decyzję upoważniającą Komisję Europejską do rozpoczęcia negocjacji umowy o wolnym handlu między UE a Australią i Nową Zelandią.

W ramach prac nad wytycznymi dla Komisji Europejskiej na te negocjacje Polska zabiegała o właściwe zapisy, w tym np. uwzględnienie wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego oraz konieczność szczególnego jego traktowania podczas negocjacji. Stosowne zapisy, przyjęte przez Radę UE, znalazły się w tych wytycznych.

Pomimo dość szybkiego tempa negocjacji i uzgodnienia części tekstu umowy wciąż pozostają obszary (dot. zrównoważonego rozwoju, energii i surowców, usług finansowych i anti-fraud) wymagające dalszych rozmów. Oczekuje się zakończenia negocjacji do końca 2023 r.

W relacjach handlowych z Australią polscy przedsiębiorcy napotykają na bariery pozataryfowe dotyczące np. produktów rolno-spożywczych, takich jak mięso wołowe, produkty mleczne oraz owoce i warzywa. Zakładamy, że negocjacje FTA przyczynią się do usunięcia obecnie występujących barier, a tym samym dalszego polepszenia relacji gospodarczych jak i wzrostu polskiego eksportu do tego kraju.

9. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

W sierpniu 2018 r. odbyła się pierwsza, historyczna, wizyta Prezydenta RP w Australii i Nowej Zelandii. Ze strony Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w delegacji uczestniczył pan Tadeusz Kościński, Podsekretarz Stanu. W kwestiach gospodarczych poruszane były tematy współpracy inwestycyjnej, IT/Fintech, współpracy w sektorze obronnym i bezpieczeństwa, górnictwa i technologii pro-środowiskowych. Prezydentowi towarzyszyła także delegacja wiceministra energii Grzegorza Tobiszowskiego oraz polskich firm i instytucji z branży energetycznej (JSW, Gaz System, Polskie LNG, Famur, BGK, GIG, WUG). **Podczas wizyty miało miejsce otwarcie biura ZBH PAIH w Sydney** oraz spotkanie z inwestorami australijskimi.

10. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i ZBH PAIH

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Canberze

Ambasador – **Pani Agata Utnicka, Chargé d’Affaires ad interim**

7 Turrana Street, Yarralumla ACT 2600 Australia

tel: (+61-2) 6272 1000

fax: (+61-2) 6273 3184

tel. dyżurny: (+61) 411 540 466

e-mail: canberra.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Sydney

Konsul Generalny: **Monika Kończyk**

Australia, Sydney, 10 Trelawney Street, Woollahra NSW 2025

tel.: (+61 2) 9363 9816 do 8

tel. dyżurny: (+61) 419 488 677

faks: (+61 2) 9327 2216

e-mail: sydney.kg.sekretariat@msz.gov.pl

www.sydney.msz.gov.pl

Konsulat RP w Brisbane

Konsul Honorowy: **dr Theresa Elizabeth Lauf** (język konsula: polski, angielski)
Australia, Brisbane, 758 Robinson Road West, Aspley, QLD 4034
tel.: (+61-7) 3262 1310
tel. kom.: (+61) 413 254 369
faks: (+61-7) 3263 1415
e-mail: polishconsulbrisbane@gmail.com

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Melbourne

Honorowy Konsul Generalny Andrzej Soszyński (język konsula: polski, angielski)
adres: 80 South Road, Brighton, Vic, 3186
telefon: +61 0 402 003 006
e-mail: andrzejsoszynski@polishconsulatevic.net

Konsulat RP w Perth

Konsul Honorowy: **Paul Bitdorf** (język konsula: polski, angielski)
Adres: 180 Newcastle Street, Perth WA 6000
Adres korespondencyjny: PO Box 1942, Subiaco WA 6904
tel.: (+61-8) 9483 0025
tel. kom.: (+61) 414 653 636
e-mail: enquiries@polishconsulatewa.com
paul.bitdorf@polishconsulatewa.com

Konsulat RP w Hobart

Konsul Honorowy: **Ed Kremzer** (język konsula: polski, angielski)
adres: 7 Wawerley Ave., Mt. Stuart Tasmania 7000
tel.: +61 3 62281040
tel. dyżurny: +61 417340131
e-mail: polishconsultas@gmail.com
język konsula: polski, angielski

Ambasada Australii w Warszawie

Ambasador – **Pan Lloyd Brodrick**
Rondo ONZ 1
Budynek Rondo 1, 8 piętro
00-124 Warszawa
Telefon: +48 22 521 3444
Fax: +48 22 521 3443

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH

Kierownik biura: **Pan Jakub Wilhelm**
tel.: +61 429 169 564
e-mail: jakub.wilhelm@paih.gov.pl
www.australia.trade.gov.pl

Opracowano w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podstawie danych: MRiT, MSZ, GUS, NBP, MFW, OECD; sierpień 2023 r.